
České školství na chvostu, nejsou na něj peníze

České školství na chvostu, nejsou na něj peníze

TÝDEN.CZ

11.02. , autor: Veronika Rodriguez

Do českých škol proudí stále méně peněz. Šetří se všude, ale nejvíc na základních školách. Zatímco ještě před patnácti lety posílal stát na vzdělání více než pět procent hrubého domácího produktu, v roce 2008 už to bylo jen 4,1 procenta. Vyplyvá to z čerstvých statistik Ústavu pro informace ve vzdělávání.

Boj s krizí může mít několik podob, základem je však investice do vzdělání. S takovou loni vystoupil vládní tým ekonomů NERV. To když se Českem začala rozpínat ekonomická recese. Vláda si měla vzít příklad ze severovýchodních zemí, především z Finska, které se před lety dostalo z krize právě tak, že poslalo na školy a výzkum spoustu peněz.

Vláda však rady neslyšela. Například vysokým školám pošle letos méně o 1,2 miliardy. Zatímco loni dostaly univerzity 22 miliard korun, letos se budou muset smířit s 20,8 miliardy. "Provozní výdaje na studenta tak klesnou o čtvrtinu a investiční výdaje o více než 40 procent. Pro některé obory je to likvidační," varoval už koncem roku šéf české konference rektorů Petr Fiala.

Nešetří se jen na univerzitách, hubnou i rozpočty nižších škol. A to stále víc. Jak vyplývá z čerstvé zprávy Ústavu pro informace ve vzdělávání, výdaje klesají už patnáct let. "Zatímco ještě v roce 1996 tvořily veřejné výdaje na vzdělávání více než pět procent hrubého domácího produktu, v roce 2008 už činily jen 4,1 procenta HDP," uvádí zpráva.

V přepočtu na jednoho žáka základní školy je to kolem padesáti tisíc korun za rok. Středoškolák dostane v průměru o pět tisíc korun víc.

Česko se tak dostalo až na pomyslný evropský chvost. Například sousední Rakousko posílá do školství 6,1 procenta HDP, Polsko 5,9 procenta HDP.

O co méně pošle na žáka ve škole stát, o to hlouběji musejí do kapes sáhnout rodiče. Například podle průzkumu, který loni pořadala Evropská unie, se měsíční životní náklady českého studenta veřejné vysoké školy za poslední čtyři roky téměř zdvojnásobily. Zatímco ještě v roce 2005 si studenti ze svého platili kolem 4500 korun, loni už to bylo 8163 korun. Téměř polovina příjmů přitom pocházela od rodičů.

"Na školy proto nastupují především děti movitějších a vzdělaných rodičů. Studentů, kteří pocházejí z rodin manuálně pracujících rodičů, je jen kolem třiceti procent. Hladinou nerovnosti tak patříme k nejproblematictější zemím v Evropské unii," zhodnotil Petr Matějů, člen expertního týmu ministerstva, který se zabývá rovným přístupem k vysokoškolskému vzdělávání.

Horší podmínky v přístupu ke studiu už podle něj mají jen mladí lidé z chudších rodin Maďarska a Polska. Přitom se sociální nerovnosti v Česku stále zvyšují.

Ministerstvo proto vymyslelo řešení: studentské půjčky. Mohlo by jich být dokonce několik typů a splatné by měly být vždy až poté, co student dokončí školu a začne vydělávat. Na pásce by přitom měl mít minimálně průměrný plat v daném oboru. Půjčky se však mají týkat jen vysokoškoláků.